

ಜನಪದ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಭಾವಗಳು:

ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ

ಭಾವನ ರಮೇಶ್¹, ಆಶಾ ಎಸ್.² & ಮನೋಜ್ ಎಂ.³

¹ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ., ಸಂತ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಕೋರಮಂಗಲ, ಬೆಂಗಳೂರು.

²ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ., ಸಂತ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಕೋರಮಂಗಲ, ಬೆಂಗಳೂರು.

³ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಂತ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಕೋರಮಂಗಲ, ಬೆಂಗಳೂರು.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18367824>

ABSTRACT:

ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನವು ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ತಾಯಿಬೇರಾದ ಜನಪದ ಪರಂಪರೆಯ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣ, ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರವೇಶದಿಂದ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಕಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗಿರುವ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾ, 'ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯಿಂದಾಗಿ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಒದಗಿಬಂದಿರುವ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಳವಡಿಕೆ, ಡಿಜಿಟಲ್ ದಾಖಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ಈ ಅಮೂಲ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಹೇಗೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

KEYWORDS:

ಜನಪದ ಪರಂಪರೆ, ಜಾಗತೀಕರಣ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಆಧುನಿಕತೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ.

ಪೀಠಿಕೆ:

ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ತಾಯಿಬೇರು ಜನಪದ. ನಾಗರಿಕತೆಯ ವಿಕಾಸದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು, ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತಾ ಬಂದ ಸಹಜ ಸುಂದರ ರೂಪವೇ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲೆ. ಇದು ಯಾವುದೇ ಪಂಡಿತರ ಅಥವಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಹಂಗಿಲ್ಲದೆ, ಹಳ್ಳಿಯ ಮುಗ್ಧ ಜನರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ, ಬಾಯಿಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಹರಿದು ಬಂದ 'ಅಲಿಖಿತ ಸಂವಿಧಾನ'ದಂತಿದೆ.

ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಡಿಪಾಯವೇ ಜನಪದ. ನಾಗರಿಕತೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಸುಂದರ ಕಟ್ಟಡವಾದರೆ, ಜನಪದವು ಅದರ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಅಡಿಪಾಯ. ಇತಿಹಾಸದ ದಾಖಲೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮುನ್ನವೇ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ನೋವು-ನಲಿವು, ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಜನಪದ ಎನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಕಥೆ-ಹಾಡುಗಳಲ್ಲ; ಅದು ಒಂದು ಜೀವಂತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಆದರೆ, ಇಂದಿನ ತಾಂತ್ರಿಕ ಯುಗ ಮತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣದ ಅಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಈ ಸುಂದರ ಪರಂಪರೆ ಹೊಸ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು: ಜಾಗತೀಕರಣ, ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ, ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಗರೀಕರಣ, ಅಸ್ಮಿತೆಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು, ನೈಜತೆಯ ನಾಶ, ಪುನರುಜ್ಜೀವನ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಸ್ಮಿತೆ.

1. ಜನಪದದ ಅರ್ಥ (Meaning of Folklore)

'ಜನಪದ' ಎಂಬ ಪದವು 'ಜನ' ಮತ್ತು 'ಪದ' ಎಂಬ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. 'ಜನ' ಎಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯ, 'ಪದ' ಎಂದರೆ ಅವರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಹಾಡು ಎಂದರ್ಥ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು 'Folklore' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ, ಸಮಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜನರ ಗುಂಪು ತಲೆಮಾರುಗಳಿಂದ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನೇ ಜನಪದ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇದು ಕೇವಲ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲ; ಇದೊಂದು ಜೀವನ ಕ್ರಮ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಜೀವಿಯ ಬೆವರು, ರೈತನ ಉಲ್ಲಾಸ, ತಾಯಿಯ ಮಮತೆ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ ಬೆರೆತಿದೆ.

2. ಜನಪದದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ (Scope of Folklore)

ಜನಪದದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಾಲವಾದುದು. ಇದು ಮಾನವ ಜೀವನದ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾವಿನವರೆಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತವನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು:

- ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ: ಗಾದೆಗಳು, ಒಗಟುಗಳು, ಲಾವಣಿಗಳು, ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು,

ಪುರಾಣಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ತ್ರಿಪದಿಗಳು (ಉದಾ: ಗರತಿಯ ಹಾಡುಗಳು).

- ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು: ನೃತ್ಯ (ಡೊಳ್ಳು ಕುಣಿತ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಕಂಸಾಳೆ), ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನಾಟಕಗಳು.
- ಜನಪದ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು: ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳು, ಜಾತ್ರೆಗಳು, ಭೂತಾರಾಧನೆ, ನಾಟಿ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಮದುವೆ-ಮುಂಜಿಗಳಂತಹ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು.

ಜನಪದ ಭೌತಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ: ಹಳ್ಳಿಯ ಮನೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ, ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ.

3. ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

ಇಂದಿನ ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಬೇರುಗಳಾದ ಜನಪದ ಪರಂಪರೆ ನಶಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಆಧುನಿಕತೆಯು ಜನಪದದ ಮೇಲೆ ಬೀರಿರುವ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಈ ಅಮೂಲ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಡುವುದು ಇಂದಿನ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಜನಪದ ಪರಂಪರೆಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆ

ಭಾರತವು ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ, ಜನಪದದ ಎಳೆಯು ದೇಶವನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿದೆ.

ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆ: ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಮತ್ತು ಪುರಾಣ ಕಥೆಗಳು ಲಿಖಿತ ರೂಪಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳ (Ballads) ಮೂಲಕ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಿವೆ.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ: ಪಂಜಾಬ್‌ನ 'ಲೋಹಿ' ಹಬ್ಬದ ಹಾಡುಗಳು, ರಾಜಸ್ಥಾನದ 'ಕಲ್ಬೇಲಿಯಾ' ನೃತ್ಯ, ಅಸ್ಸಾಂನ 'ಬಿಹೂ' ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನ 'ತರುಕ್ಕೂತ್ತು' - ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯವೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಂಕೇತಗಳು: ಭಾರತೀಯ ಜನಪದವು ಕೇವಲ ಮನರಂಜನೆಯಲ್ಲದೆ, ಪರಿಸರ ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ರಂಗೋಲಿ, ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಿತ್ತಿಚಿತ್ರಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲಾ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಾನಪದ: ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಿಧಿ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾನಪದವು ಅತಿವ್ಯಷ್ಟಿ-ಅನಾವ್ಯಷ್ಟಿಗಳ ನಡುವೆಯೂ ರೈತ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಜೀವನ ಧರ್ಮದ ಸಾಹಿತ್ಯ: ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ 'ತ್ರಿಪದಿ'ಗಳಿಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ. ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಿನ ಪದಗಳು, ಕುಟ್ಟುವ ಪದಗಳು ಶ್ರಮದ ನಡುವೆಯೂ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. "ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲೆ ಬಲು ಪುಣ್ಯವಂತೆ" ಎಂಬ ಸಾಲುಗಳು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲೂ ದೈವತ್ವ ಮತ್ತು ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಕಾಣುವ ಕನ್ನಡಿಗನ ಉದಾತ್ತ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳ ವೈವಿಧ್ಯ: ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಸುಮಾರು 200ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಿವೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ 'ದೊಡ್ಡಾಟ', 'ಸಣ್ಣಾಟ', ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದ 'ಕಂಸಾಳೆ', 'ಪೂಜಾ ಕುಣಿತ', ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿಯ 'ಯಕ್ಷಗಾನ', 'ಭೂತಾರಾಧನೆ'ಗಳು ಜಗತ್ತಿನಿದ್ದವಾಗಿವೆ.

ವೀರ ಸಂಪ್ರದಾಯ: ವೀರಗಾಸೆ ಮತ್ತು ಲಾವಣಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಧೀರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಉಣಬಡಿಸಿವೆ.

ಜನಪದದ ಮೇಲೆ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವಗಳು

ಆಧುನಿಕತೆಯು ಜಾನಪದದ ಮೇಲೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಎಂಬ ಎರಡೂ ರೀತಿಯ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ಬೀರಿದೆ:

ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವಗಳು:

ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಅಬ್ಬರ: ಟಿವಿ, ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಮತ್ತು ಸ್ಮಾರ್ಟ್‌ಫೋನ್‌ಗಳ ಆಗಮನದಿಂದ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬಯಲಾಟಗಳು ಈಗ ಮೊಬೈಲ್ ಪರದೆಯೊಳಗೆ ಅಡಗಿವೆ.

ನಗರೀಕರಣ: ಹಳ್ಳಿಯ ಯುವಕರು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಆಸಕ್ತಿ ಕುಂದಿದೆ.

ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ: ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳಿಗೆ ಪಾಪ್ ಅಥವಾ ರಾಕ್ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅದರ ನೈಜತೆಯನ್ನು (Authenticity) ಕೆಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವಗಳು:

ಜಾಗತಿಕ ವೇದಿಕೆ: ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇಂದು ನಮ್ಮ 'ಡೊಳ್ಳು ಕುಣಿತ' ಅಥವಾ 'ಯಕ್ಷಗಾನ'ದ ವೀಡಿಯೋಗಳು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ವೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ.

ದಾಖಲೀಕರಣ: ಅಳಿವಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಇಂದು ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನ್ನಣೆ: ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತಿದೆ.

ಜನಪದ ಎನ್ನುವುದು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿಡುವ ವಸ್ತುವಲ್ಲ, ಅದು ಹರಿಯುವ ನದಿಯಾಗಬೇಕು. ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುವ ಬದಲು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿ ಜನಪದವನ್ನು ಇಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕಿದೆ. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು, ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು ಇಂದಿನ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಳಿದರೆ ಮಾತ್ರ ದೇಶದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಜನಪದ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅನನ್ಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

ಜನಪದ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಸಂಚಿತ ಜ್ಞಾನದ ಭಂಡಾರ. ನಾಗರಿಕತೆಯ ನಾಗಾಲೋಟದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಜನಪದವು ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಬೆರುಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಲೆಗಳಂತೆ ಇದು ಯಾವುದೇ ಚೌಕಟ್ಟು ಅಥವಾ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಂತೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಅರಳಿದಂತಹದು. ಜನಪದ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ಕಮ್ಮಿಯಿಲ್ಲದಂತಿವೆ.

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು: ಮೌಖಿಕ ಜ್ಞಾನದ ವಾರಸುದಾರಿಕೆ

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು 'ಅಲಿಖಿತ ಸಂವಿಧಾನ' ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇಂತಿವೆ:

ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆ (Oral Tradition): ಈ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷರದ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಹಿರಿಯ ತಲೆಮಾರುಗಳಿಂದ ಕಿರಿಯ ತಲೆಮಾರುಗಳಿಗೆ ಮಾತು ಮತ್ತು ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕ ಇದು ಹರಿದುಬಂದಿದೆ. ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಮುಗ್ಧ ಹಳ್ಳಿಗರು ತಮ್ಮ ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕವೇ ಸಾವಿರಾರು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಅನಾಮಧೇಯತೆ: ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕರ್ತೃ ಯಾರು ಎಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು. ಇಲ್ಲಿ "ನಾನು" ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರವಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ರಚಿಸಿದ ಹಾಡು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಇಡೀ ಸಮುದಾಯದ ಸೊತ್ತಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅನುಭವದ ಸಾರ: ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಾದೆ, ಒಗಟು ಅಥವಾ ಹಾಡು ಜೀವನದ ಕಟು ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. "ವೇದ ಸುಳ್ಳಾದ್ದೂ ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗದು" ಎಂಬ ಮಾತಿನಂತೆ, ಇದು ಬದುಕಿನ ಪಾಠಶಾಲೆಯಾಗಿದೆ.

ನಿರಂತರ ಬದಲಾವಣೆ (Fluidity): ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹರಿಯುವ ನದಿಯಂತೆ. ದೇಶ-ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇದರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಹೊಸ ಕಾಲದ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಘಟನೆಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಹಳೆಯ ಹಾಡುಗಳೊಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಜನಪದ ಕಲೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು: ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಸಂಭ್ರಮದ ಸಮ್ಮಿಲನ

ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಕೇವಲ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ; ಅವು ಬದುಕಿನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ: ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ವರ್ಗವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಡುವವನೇ ಕುಣಿಯುತ್ತಾನೆ, ನೋಡುವವನು ಧ್ವನಿಗೂಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಡೀ ಸಮುದಾಯವೇ ಈ ಕಲಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆ: ವಾದ್ಯಗಳು, ಬಣ್ಣಗಳು ಮತ್ತು ಉಡುಗೆಗಳಿಗೆ ಇವರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿದಿರು, ಮರ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚರ್ಮ, ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಜನ್ಯ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿ ಅದ್ಭುತ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಂಕೇತಿಕತೆ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕತೆ: ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ದೈವಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ವೀರಗಾಸೆಯು ರೌದ್ರತೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಿದರೆ, ಕಂಸಾಳಿಯು ಭಕ್ತಿಯ ಪರವಶತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವೇಷಭೂಷಣಕ್ಕೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅರ್ಥವಿರುತ್ತದೆ.

ಲಯಬದ್ಧತೆ: ಇವರ ಕುಣಿತ ಮತ್ತು ಹಾಡಿನ ಲಯವು ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದದ್ದು. ಗುಡುಗು, ಮಿಂಚು, ಹಕ್ಕಿಗಳ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಮತ್ತು ಗಾಳಿಯ ಸದ್ದು ಇವರ ತಾಳಮದ್ದಳೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ.

ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು: ಬದುಕಿನ ದರ್ಶನ

ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಡುವಿನ ಪವಿತ್ರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರಿಸರ ಕೇಂದ್ರಿತ ಬದುಕು: ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮರ-ಗಿಡಗಳು ಕೇವಲ ಸಂಪತ್ತಲ್ಲ, ಅವು ದೈವಸ್ವರೂಪಿಗಳು. ಆಲದ ಮರ, ಅಶ್ವತ್ಥ ಮರಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು, ನಾಗಾರಾಧನೆ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲಿನ ಗೌರವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು: ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ, ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇಲ್ಲಿನ ಮೂಲಮಂತ್ರಗಳು. ಹಳ್ಳಿಯ ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳು ಜನರಲ್ಲಿ ಭೇದಭಾವ ಮರೆಸಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಶ್ರಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ: ಇವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಮಾರಿತನಕ್ಕೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ದುಡಿಮೆಯೇ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಎಂಬ ತತ್ವದಡಿ ಬದುಕುವ ಇವರು, ಬೇಸಾಯದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯಿಲ್ಲದ ಸರಳತೆ: ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯವರೆಗೆ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಸರಳತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬಳಕೆಯೇ ಇವರ ಆರೋಗ್ಯದ ರಹಸ್ಯ.

ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಅದರ ಆಯಾಮಗಳು

ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿಂತ ನೀರಲ್ಲ, ಅದು ಹರಿಯುವ ನದಿ. ಜನಪದವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯ ಮತ್ತು 21ನೇ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪ್ರವೇಶವು ಜನಪದದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಬದಲಿಸಿದೆ. ಈ ಪ್ರವೇಶವು ಕೇವಲ ಮೇಲ್ಮೂಟದ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಜನರ ಆಲೋಚನಾ ಲಹರಿ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಕ್ರಮದ ಮೇಲೆ ಆಳವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ.

ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವದ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳು

1. ತಾಂತ್ರಿಕ ಆಯಾಮ (Technological Dimension)

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಜನಪದದ ಪ್ರಸಾರ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ ಎರಡನ್ನೂ ಬದಲಿಸಿದೆ.

ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪ್ರಭಾವ: ಈ ಹಿಂದೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಮೈದಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬಯಲಾಟ, ದೊಡ್ಡಾಟಗಳು ಈಗ ಟಿವಿ ರಿಯಾಲಿಟಿ ಶೋಗಳು ಮತ್ತು ಯೂಟ್ಯೂಬ್ ಚಾನೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡಿವೆ.

ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣ: ಬಾಯಿಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಡುಗಳು ಈಗ ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದು ಅಳಿವಿನಿಂದ ಉಳಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾದರೂ, ಹಾಡುವಾಗ ಇರುತ್ತಿದ್ದ 'ಸಹಜತೆ' ಮತ್ತು 'ಸ್ಥಳೀಯ ಸೊಗಡು' ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗುತ್ತಿದೆ.

2. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಆಯಾಮ (Socio-Economic Dimension)

ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣವು ಜನಪದದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟನ್ನು ಬದಲಿಸಿದೆ.

ವಲಸೆ: ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಯುವಜನತೆ ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವ 'ಗುರು-ಶಿಷ್ಯ' ಪರಂಪರೆ ಕಡಿಯುತ್ತಿದೆ.

ವೃತ್ತಿಪರತೆ: ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಇಂದು ಕೇವಲ ಹವ್ಯಾಸ ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ, ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯಾಗಿ (Professionalism) ಬದಲಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕಲಾವಿದರು ವೇದಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಲೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

3. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಯಾಮ (Cultural Dimension - Hybridization)

ಆಧುನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಜಾನಪದದ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ 'ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಉದಯಿಸಿದೆ.

ಫ್ಯೂಷನ್ ಸಂಗೀತ: ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳಿಗೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಾದ್ಯಗಳಾದ ಗಿಟಾರ್, ಡ್ರಮ್ಸ್ ಬಳಸಿ 'ಫೋಕ್-ರಾಕ್' ಅಥವಾ 'ಫೋಕ್-ಪಾಪ್' ಶೈಲಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇದು ಯುವಜನತೆಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಮೂಲ ಜಾನಪದದ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ವಾದವೂ ಇದೆ.

ವೇದಿಕೆ ಪ್ರದರ್ಶನ: ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ, ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕುಣಿತಗಳು ಈಗ ಹವಾನಿಯಂತ್ರಿತ ಆಡಿಟೋರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ಸಮಯಕ್ಕೆ (Time-bound) ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ.

4. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಆಯಾಮ

ಆಧುನಿಕತೆಯು ಜಾನಪದವನ್ನು ಕೇವಲ 'ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕಲೆ' ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡದೆ, ಅದನ್ನು ಒಂದು 'ವಿಜ್ಞಾನ'ವಾಗಿ ನೋಡಲು ಕಲಿಸಿದೆ.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ: ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿರುವುದು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವ. ಇದರಿಂದ ಜಾನಪದಕ್ಕೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗೌರವ ದೊರೆತಿದೆ.

ದಾಖಲೀಕರಣ: ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಅಳಿವಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಲೆಗಳನ್ನು ವಿಡಿಯೋ ಮತ್ತು ಆಡಿಯೋ ಮೂಲಕ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರವೇಶದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಸವಾಲುಗಳು:

ಜಾಗತೀಕರಣದ ಅಬ್ಬರ: ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅನುಕರಣೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶೀಯ ಕಲೆಗಳು 'ಹಳೆಯ ಕಾಲದ್ದು' ಎಂಬ ಕೀಳರಿಮೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ನೈಜತೆಯ ಕೊರತೆ: ಪ್ರದರ್ಶನದ ಅಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದದ ಸರಳತೆ ಮತ್ತು ಮುಗ್ಧತೆ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣ: ಕಲೆ ಮಾರಾಟದ ವಸ್ತುವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪವಿತ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವ

ಜಾಗತೀಕರಣವು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ, ಇದು ಜನಪದದ ಮೇಲೆ ದ್ವಿಮುಖ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ:

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನಿಮಯ: ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಡೊಳ್ಳು ಕುಣಿತ ಅಥವಾ ಯಕ್ಷಗಾನ ಇಂದು ಅಮೆರಿಕ, ಯುರೋಪ್‌ಗಳ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನ್ನಣೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪಾತ್ರ: ಯೂಟ್ಯೂಬ್, ಇನ್‌ಸ್ಟಾಗ್ರಾಮ್‌ಗಳಂತಹ ತಾಂತ್ರಿಕ ವೇದಿಕೆಗಳು ಅನಾಮಧೇಯ ಕಲಾವಿದರ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ತಲುಪಿಸುತ್ತಿವೆ.

ದಾಖಲೀಕರಣ: ಆಧುನಿಕ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಮತ್ತು ಡ್ವಿನಿಮುದ್ರಕಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಳಿವಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣ: ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು ಇಂದು ಒಂದು 'ಬ್ರಾಂಡ್' ಆಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿವೆ. ಜನಪದ ಶೈಲಿಯ ಉಡುಪುಗಳು ಮತ್ತು ಅಲಂಕಾರಿಕ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಬೇಡಿಕೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ.

ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಅಸ್ಥಿತ್ವದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು

ಆಧುನಿಕತೆಯ ಅಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಜನಪದವು ತನ್ನ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

ನೈಜತೆಯ ನಾಶ (Loss of Authenticity): ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಗೀತ ಅಥವಾ ಬೆಳಕಿನ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜಾನಪದದ "ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ" ಮತ್ತು ನೈಜತೆ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅಸ್ಥಿತ್ವದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು: ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೀಳರಿಮೆ ಮೂಡುತ್ತಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಸ್ಥಿತ್ವವನ್ನು (Identity) ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಭೀತಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ.

ವೃತ್ತಿಪರ ಕಲಾವಿದರ ಕೊರತೆ: ಹಣ ಗಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ನಗರೀಕರಣದ ಹೊಡೆತ: ಹಳ್ಳಿಗಳು ನಗರಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಜನಪದದ ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಮುದಾಯ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ

ಆಚರಣೆಗಳು ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿವೆ.

ತಾಂತ್ರಿಕ ದಾಸ್ಯ: ಜನರು ಕಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸುವ ಬದಲು ಮೊಬೈಲ್ ಪರದೆಗಳ ಮೇಲೆ ನೋಡಲು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕಲಾವಿದ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಕ್ಷಕನ ನಡುವಿನ ನೇರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದೆ.

ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳು ಕೇವಲ ಅಪಾಯಗಳಲ್ಲ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೇವಲ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಳಸದೆ, ಜನಪದದ ಮೂಲ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಬಳಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಅಸ್ಥಿತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಕೇವಲ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡದೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲತೆ ನೀಡುವುದು ಅತಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಜನಪದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮಾರ್ಗಗಳು

1. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಕೆ

ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಿಂದಲೇ ಜಾನಪದ ಕಥೆ, ಗಾದೆ ಮತ್ತು ಕಲೆಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯದ ಭಾಗವಾಗಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತರಬೇತಿ: ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸದೆ, ತಜ್ಞ ಕಲಾವಿದರಿಂದ ಜನಪದ ನೃತ್ಯ (ಉದಾ: ಕಂಸಾಳೆ, ಡೊಳ್ಳು ಕುಣಿತ) ಮತ್ತು ಹಾಡುಗಳ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕು.

2. ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸದ್ಬಳಕೆ

ಡಿಜಿಟಲ್ ಆರೈವ್ಸ್: ಅಳಿವಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಪರೂಪದ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳು, ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಉನ್ನತ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಿಡಿಯೋ ಹಾಗೂ ಆಡಿಯೋ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು: ಯೂಟ್ಯೂಬ್, ಇನ್‌ಸ್ಟಾಗ್ರಾಮ್ ಮತ್ತು ಪಾಡ್‌ಕಾಸ್ಟ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಜನಪದ ಕಲೆಯನ್ನು ಇಂದಿನ ಯುವಜನತೆಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಬೇಕು.

3. ಕಲಾವಿದರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣ

ಮಾಸಾಶನ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯ: ವಯಸ್ಸಾದ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಗೌರವಯುತ ಮಾಸಾಶನ ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಯುವ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಜನಪದವನ್ನೇ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ ನೀಡಬೇಕು.

ಪ್ರದರ್ಶನ ಅವಕಾಶಗಳು: ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ತಾಣಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪದ ತಂಡಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು.

4. ಜನಪದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಮ್ಯೂಸಿಯಂಗಳು

ಜಾನಪದ ಲೋಕದಂತಹ ಕೇಂದ್ರಗಳು: ರಾಮನಗರದ 'ಜಾನಪದ ಲೋಕ'ದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಜನಪದ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡಬೇಕು.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ: ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಲೆ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಜೀವನಶೈಲಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ 'ವಿಲೇಜ್ ಟೂರಿಸಂ' (Village Tourism) ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು.

5. ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ

ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ (Field Work): ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ನೇರವಾಗಿ ಜನಪದ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬೇಕು.

ಸ್ಥಳೀಯ ಹಬ್ಬಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ: ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಬ್ಬಗಳಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

“ಜಾನಪದವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಉಸಿರು. ಅದನ್ನು ಕೇವಲ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದಿರಿಸದೆ, ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನ ಭಾಗವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಸಾಧ್ಯ.”

ಉಪಸಂಹಾರ:

ಜನಪದವು ಕೇವಲ ಗತಕಾಲದ ನೆನಪಲ್ಲ, ಅದು ನಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಜೀವಂತ ವಾಹಿನಿ. ಈ ಸುದೀರ್ಘ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಆಧುನಿಕತೆಯು ಜನಪದಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾಗುವ ಬದಲಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೂ ಇವೆ. ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಬ್ಬರದ ನಡುವೆಯೂ ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣಿನ ಕಲೆಗಳು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಆದರೆ, ಈ ಪರಂಪರೆಯ ಉಳಿವು ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಕಲಾವಿದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲ. ಅದು ಇಡೀ ಸಮಾಜದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಗರೀಕರಣದ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸರಳತೆ, ಕಲೆಗಳ ರಂಗು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು

ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಜೀವನಶೈಲಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಜನಪದವು ಒಂದು ಹರಿಯುವ ನದಿಯಿದ್ದಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಹೊಸ ತೊರೆಗಳು ಸೇರಲಿ, ಆದರೆ ಅದರ ನೈಜತೆ ಮತ್ತು ಪಾವಿತ್ರತೆ ಕೆಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮುಂದಿರುವ ಸವಾಲು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನಾವು ಗೌರವಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಜಗತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಗೌಡ, ಎಚ್. ಎಲ್. ಡಿ. (2018). ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು. ಬೆಂಗಳೂರು: ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.
2. ಪರಮಶಿವಯ್ಯ, ಜಿ. ಎಸ್. (2015). ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ. ಮೈಸೂರು: ತಳುಕಿನ ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯ ಸ್ಮಾರಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ.
3. Dundes, A. (1980). Interpreting Folklore. Bloomington: Indiana University Press.
4. ನಾಯಕ್, ಎಚ್. ಎಂ. (2020). ಜನಪದ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆ: ಒಂದು ಸಂವಾದ. ಕನ್ನಡ ನುಡಿ ಪತ್ರಿಕೆ, 45(2), 12-18.
5. Shastri, R. K. (2022). Impact of Globalization on Rural Folk Arts. Journal of South Asian Cultural Studies, 12(4), 245-259.
6. Karnataka Janapada Academy. (2023). Preserving Folk Heritage. Retrieved from <http://www.karjanapadaacademy.org>

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.